ГЛАВНО
УПРАВЛЕНИЕ
НА АРХИВИТЕ
ПРИ МИНИСТЕРСКИЯ
СЪВЕТ

ИЗВЕСТИЯ НА ДЪРЖАВНИТЕ АРХИВИ

67

СОФИЯ
1994

№ 5

Писмо от Иван Гологанов, политически емигрант в Гърция, до Н. Антонов със сведения за броя на Българските емигранти в Гърция

Атина, 27 ноември 1949 г.

Ув[ажаеми] г-н Антонов,

Възползувам се от случая да Ви пиша няколко реда и да Ви помоля, ако обичате, да ми съобщите някои сведения за българската емиграция в Съединените щати и Канада. Интересува ме въпроса за организациите, които съществуват там, тяхната политическа ориентировка, печатни органи, ако имат такива, съществува ли идея за обединение на бълг[арската] емиграция, прави ли се нещо в тази насока и какво, и т.н.

Аз съм във връзка с бъл[гарската] емиграция в Париж около сп. В ъ з р а ж д а н е, национал[ните] организации в Италия и Германия и съм привърженик за едно обединение на емиграцията.

Тук в Гърция понастоящем има близо 200 души българи емигранти, без тези, които са в Солун. Емигрантите са концентрирани главно в лагери на У.К.О. в гр. Лаврион, където има около 120 души, на о-в Сирос – около 50 и в Атина и околностите към 25 човека. Из болшинството си емигрантите не са политически. Последните наброяват около 35-40%. Изобщо политически лица и общественици няма между тукашната емиграция.

За себе си ще кажа, че до 9.IX.44 г. бях следовател на Плевенския военно-полеви съд. Избягах наскоро след идването на власт на комунистите. Крих се в София 9 месеца при много тежки условия, а след това бродих из Витоша, Пирин, Малашевските планини и Огражден 16 месеца и 10 дни, като 6 месеца бях съвсем сам.

Из Гърция съм от 3.XI.1946 г. До м. март 1948 г. бях по лагерите в Солун, Пирея, Сирос и Лаврион, а оттогава и сега съм в Атина. Работя при твърде трудни условия, но до сега успях да се справя с всичките мъчнотии. Понастоящем работя в една зеленчукова градина в един от крайните квартали на Атина, където и живея.

Въпреки всичко духът ми не е разколебан и живея с твърдата вяра, че рано или късно ще бъде сгромолясан червения звяр, който е впил хищните си нокти и зъби в снагата на нашата родина.

Ако се интересувате по някои въпроси във връзка с нашата емиграция тук, съм на Ваше разположение.

С най-добри пожелания:
(п) Ваш *Ив. Гологанов*

АМВиР – ф.1, оп.1, а.е.1,л.1 Оригинал. Ръкопис

№ 7

Писмо от Иван Гологанов до Никола Антонов за положението на българските емигранти в Гърция и отношението му към д-р Г. М. Димитров

Атина, 17 януари 1950 г.

Уважаем г-н Антонов,

Благодаря Ви най-сърдечно за Вашето любезно писмо от 28.XII.м. г., което получих преди няколко дни. Макар и да не се познаваме, Вашата отзивчивост ми причини голяма радост. Вие ме осветлявате по всички интересуващи ме въпроси и от Вашето писмо имам ясна представа за отношението на българската емиграция в САЩ.

Вероятно сте разбрал от първото ми писмо, че аз съм против Гемето и неговата пладнаро-комунистическа организация. Дейността на Гемето започва от единния фронт между селяни и работници, т.е. пладнари и комунисти, още преди четвърт век и завършва с Отечествения фронт, който потопи в кърви нашата родина. И в тоя момент близки приятели на Гемето (Ради Найденов, Михаил Геновски и др.) вилнеят в България наред с комунистите. Аз познавам много от близките хора на Гемето и зная какво представляват те. Така Ценко Барев, фактическия ръководител на геметовския комитет в Париж, брат му Иван Барев, който е шеф на Геметовския подкомитет в Италия (те дирижират и земеделците-геметовци в Гърция) са второ поколение на Коста Тодоров в най-вулгарния му смисъл. Около Гемето са концентрирани всички леви елементи – пладнари, комунисти и анархисти, които ръководят подкомитетите му в различни държави. Те всички досега нанесоха и продължават да нанасят големи поражения върху българската емиграция, със своите доноси, клевети и интриги. Те и досега продължават да величаят „славната“ дата – 9 септември, „народните“ съдилища и т.н. Достатъчно е да се прегледа някое тяхно писание в изданията им, за да се види, че те никога няма да се отърсят от своите комунистически идеология и жаргон. Между тях има, за съжаление, някои известни общественици, но те са в глуха линия, така и например свирят втора цигулка.

Вярно е, че Гемето минаваше, а може още и за мнозина да минава, за най-големия български политически емигрант и че се ползува с подкрепата, за която Вие ми споменавате. Но пътят, по който е тръгнал, е погрешен и няма да го доведе до желания край. Чуждата общественост вече разбира постепенно, че титлата му на най-голям български демократ, с която сам се кичи, е една измама. Неговата самомнителност, че той и неговата организация е единствен представител на българския народ, напомня истеричните крясъци на комунистите по митинги, радио и в пресата , че те и само те представляват българския народ. Всеки от нас знае, че пладнарите са една шепа хора. По пътя, по който е тръгнал Гемето скоро ако не се спре, тогава рано или късно той ще си отиде.

В края на м.м. посетих лагера в гр. Лаврион, където има 135 българи, без тия от Югосл[авска] Македония, които са около 50 души. Преди няколко дни пък бях на остров Сирос. Там има 45 души българи от България и 15 души от Югосл[авска] Македония. Всичко българите от Бъл-

гария (тук делят емигрантите по поданство), заедно с някои, които са на работа в околностите на Лаврион и Атина) са 205 души. Има и в Солун, но точно не се знае колко са. Вероятно са около 40-50 души, поне така се говори. По този въпрос ми се струва, че Ви писах и по-рано, но сега Ви съобщавам точни данни за българската емиграция в Гърция.

От поменатите 205 емигранти 101 са националисти, а останалите земеделци и неутрални. Колко са едните и другите, обаче не ми е точно известно. Между тези две групи има много комунисти (партизани, милиционери, агенти) бивши и няколко души анархисти. Земеделците са разделени на две групи. Между тях има много инвалиди, които мислят, че ако не в Гърция, то поне поне вън от Гърция, Гемето ще излее благоволението си над тях и ще ги подпомогне материално. Той обаче, подпомага само най-близките си хора, поне такива сведения имам. Всички земеделци, с изключение на няколко души, които се броят на пръсти, нямат никаква политико-обществена или борческа стойност. Между националистите има много добри българи, които биха могли да бъдат полезни при една евентуална бъдеща борба. Поради липса на каквито и да било изгледи за такава в едно близко бъдеще, всички те заминават за Австралия. Сега се приготовлява усилено транспорт за там. Вероятно транспортът ще тръгне към средата на идущия месец. Записалите се за там българи наброяват около 70-80 души, останалите са неприети от УКО или искат да отидат във Франция. Виждах се с г. Заридис, на излизане по работа и остана за друг път да поговорим. Вероятно довечера ще ида към него.

С най-добри пожелания:

Ваш *Ив. Гологанов*

АМВнР – ф.1, оп.1, а.е.13,л. Оригинал. Машинопис